

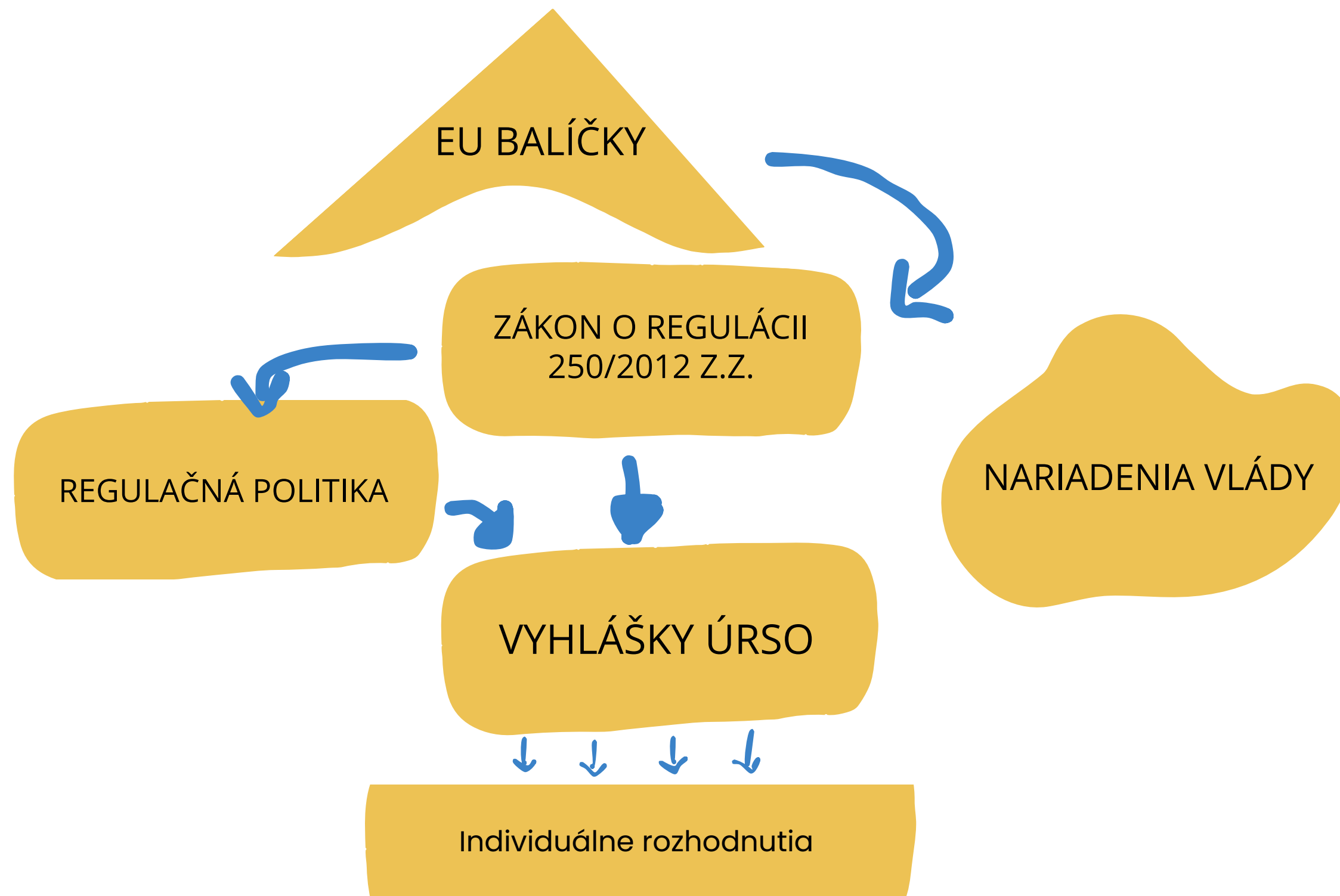

REGULAČNÁ POLITIKA

AKTUALIZAČNÁ ODBORNÁ PRÍPRAVA NA PODNIKANIE V ENERGETIKE

Elektroenergetika

VZŤAH REGULAČNEJ POLITIKY A OSTATNÝCH PRÁVNÝCH PREDPISOV

ZÁKON O REGULÁCIÍ V SIEŤOVÝCH ODVETVIACH - VÝVOJ ZMIEN

	Číslo novely	Dátum účinnosti
271/2001 Z.z.	1.	od 14.6.2001
	2.	01.08.2001 - 23.07.2002
	3.	24.07.2002 - 31.10.2002
	4.	01.11.2002 - 31.12.2002
	5.	01.01.2003 - 31.12.2004
	6.	01.01.2005 - 14.03.2007
	7.	15.03.2007 - 31.03.2008
	8.	01.04.2008 - 31.07.2008
	9.	01.08.2008 - 14.03.2009
	10.	15.03.2009 - 31.08.2009
	11.	01.09.2009 - 30.04.2010
	12.	01.05.2010 - 31.01.2011
	13.	01.02.2011 - 30.04.2011
	14.	01.05.2011 - 31.07.2012
	15.	01.08.2012 - 31.08.2012

ČASTÉ ZMENY REGULAČNÉHO ZÁKONA NIE SÚ ZNAKOM STABILITY LEGISLATÍVNEHO PROSTREDIA

250/2012 Z.z.	1.	od 13.7.2012
	2.	01.09.2012 - 31.12.2013
	3.	01.01.2014 - 30.11.2014
	4.	01.12.2014 - 31.01.2016
	5.	01.02.2016 - 27.06.2017
	6.	28.06.2017 - 31.12.2018
	7.	01.01.2019 - 31.08.2019
	8.	01.09.2019 - 31.10.2019
	9.	01.11.2019 - 31.12.2019
	10.	01.01.2020 - 31.08.2020
	11.	01.09.2020 - 31.10.2020
	12.	01.11.2020 - 31.12.2020
	13.	01.01.2021 - 31.12.2021
	14.	01.01.2022 - 31.03.2022
	15.	01.04.2022 - 29.07.2022
	16.	30.07.2022 - 30.09.2022
	17.	01.10.2022 - 06.10.2022
	18.	07.10.2022 - 30.11.2022
	19.	01.12.2022 - 07.12.2022
	20.	08.12.2022 - 07.06.2024
	21.	08.06.2024 - 30.06.2024
	22.	01.07.2024 - 31.07.2024
	23.	01.08.2024 -

ČO JE REGULAČNÁ POLITIKA

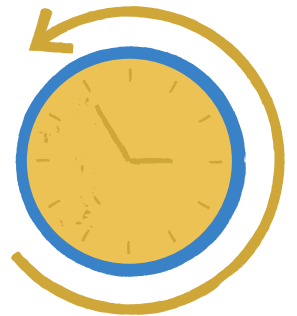
- stratégia regulácie na regulačné obdobie (§8 zákona o regulácii v sieťových odvetviach)
- zhodnotenie potreby ďalšej regulácie vrátane zdôvodnenia
- zhodnotenie vplyvov navrhovaného rozsahu cenovej regulácie a spôsobu vykonávania cenovej regulácie
- ÚRSO zverejní návrh RP do 30.11 predposledného roka regulačného obdobia
- prijíma ju Regulačná rada do 31.3 predchádzajúceho roku
- povinne pripomienkuje MH SR a MŽP SR
- zverejňuje ÚRSO na web stránke
- Regulačná politika je záväzná počas určeného regulačného obdobia pre všetkých účastníkov trhu v sieťových odvetviach

HISTORICKÝ VÝVOJ REGULAČNEJ POLITIKY V SR

Prvé regulačné obdobie 2002-2005

- regulačná metóda zabezpečovala regulovaným subjektom krytie oprávnených nákladov a primeraného zisku bez ohľadu na naplnenie plánovaných objemov dodanej a distribuovanej elektriny
- ako eskalačný faktor sa použil index rastu spotrebiteľských cien (RPI) neskôr nahradený indexom JPI
- báza regulovaných aktív bola prevzatá v účtovnej hodnote
- vstupné parametre odpovedali makroekonomickým ukazovateľom rokov 2001 – 2002

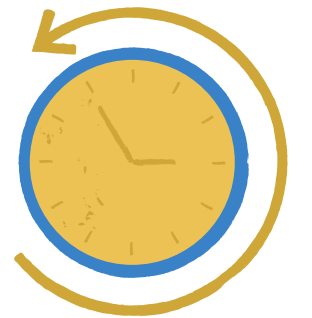
Druhé regulačné obdobie 2006-2008

- prehodnotenie parametrov vstupujúcich do nového regulačného modelu
- pri stanovení cien za distribúciu sa vychádzalo z precenenia bázy regulovaných aktív
- výška odpisov pre účely regulácie sa určila na základe stanovenej technickej životnosti zariadení a objektov
- použil sa faktor efektivity (očakával sa motivačný stimul)

Tretie regulačné obdobie 2009-2011

- reg.politika sa stáva "len" strategickým dokumentom a jeho tézy slúžia ako východisko, podľa ktorého sú vydávané výnosy a vyhlášky ÚRSO
- obdobie ovplyvnené najmä celosvetovou hospodárskou a finančnou krízou
- liberalizácia trhu a rozmach alternatívnych dodávateľov
- začiatok implementácie energetických balíčkov z EU

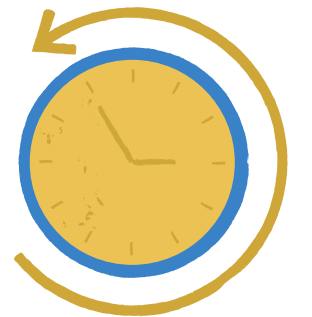
Štvrté regulačné obdobie 2012-2016

- nový zákon o regulácii aj o energetike
- väčší dôraz na ochranu odberateľa
- politika len ako splnomocňovací predpis pre vyhlášky

Piate regulačné obdobie 2017-2021 + 1 rok predĺženie reg. politiky

- hlavný slogan “neviditeľná ruka trhu nefunguje” najmä dodávatelia nereagujú na znižovanie trhových cien
- “optimalizácia” cien za OZE, prehodnotenie podpory
- začiatok riešenia energetickej chudoby a ochrana zraniteľných odberateľov
- podpora priemyslu
- optimalizácia tarifnej štruktúry a pod
- kríza vyvolaná covidom, predĺženie regulačnej politiky, následne vojna

Príprava:

- pomerne rozsiahla diskusia s regulovanými subjektmi,
- vytvorené pracovné skupiny,
- množstvo pripomienok,

Výsledok:

- neobsahuje konkrétne vzorce (ako napr. v ČR)
- pre elektroenergetiku 15 konkrétnych strategických cieľov,
- cca 15 strán pre elektroenergetiku, všeobecný úvod - čo ovplyvňovalo tvorbu RP,
- zverejnené na webstránke ÚRSO
(https://www.urso.gov.sk/data/files/321_20220329_regulacna_politika_final.pdf)

Ciele RP:

- stabilita pravidiel počas reg.obdobia (princíp legitímnych očakávaní),
- transparentné a predvídateľné regulačné prostredie, ktoré je motivujúce pre investície
- implementácia stratégie EU (podpora OZE, nízkouhlíkové hospodárstvo)
- posilnenie pozície aktívneho spotrebiteľa (akumulácia, flexibilita..)
- najst' vhodné nástroje na ochranu zraniteľného odberateľa pri cenových výkyvoch ako v predchádzajúcich rokoch
- najst' vhodné nástroje vecnej regulácie na ochranu odberateľa

DÔLEŽITÉ SI UVEDOMIŤ:

- Právny rámec pre výkon cenovej aj vecnej regulácie, vrátane rozsahu a spôsobu vykonávania cenovej regulácie a kompetencií úradu, ustanovuje zákon o regulácii.
- Dopĺňajú ho viaceré európske právne predpisy, medzi nimi najmä balík „Čistá energia pre všetkých Európanov“
- Úplný zoznam cenovo regulovaných činností vychádza z ustanovení zákona o regulácii.

ČO CHCE EÚ:

- Podporovať konkurencieschopný, bezpečný a environmentálne udržateľný vnútorný trh a regionálne trhy, podporovať efektívne otvorenie trhu pre všetkých odberateľov a dodávateľov, zabezpečovať podmienky pre efektívnu prevádzku sústav a sietí,
- Odstraňovať obmedzenia pre obchodovanie s energiami medzi jednotlivými členskými krajinami EÚ,
- Integrovať výrobu z obnoviteľných zdrojov do energetických systémov a uľahčovať prístup výrobcov z obnoviteľných zdrojov do sústav a sietí,
- Zabezpečovať ochranu spotrebiteľov, podporovať hospodársku súťaž a zabezpečiť, aby mali odberatelia prospech z efektívneho fungovania národných trhov,
- Vytvárať transparentné a nediskriminačné podmienky pre integráciu nových technológií na vyrovnávacie trhy. Toto sa týka aj technológií flexibility na strane koncového odberateľa (budúceho možného aktívneho odberateľa) elektriny,
- Zaisťovanie bezpečnosti prevádzky a udržateľného rozvoja energetických sústav za účelom zaistenia bezpečnosti dodávok elektriny a plnenia cieľov na úrovni EÚ

ZÁSADY, ÚLOHY, SMEROVANIE RP

- regulačná metóda Price-Cap, zastropovanie cien na celé regulačné obdobie a v prípade zmien vstupných parametrov umožniť zmenu cien
- zásadou cenovej regulácie je zohľadniť všetky preukázané oprávnené náklady, stimulovať investície, garantovať primeraný zisk a na druhej strane zohľadniť ochranu spotrebiteľa a jeho záujem na primeranej cene
- dôraz kladený na spoľahlivé a bezpečné prevádzkovanie infraštruktúry v sieťových odvetviach
- posilnenie regulácie štandardov kvality
- vyššia miera dohľadu nad obchodnými pozíciami dodávateľov
- odbúranie nadmernej administratívnej záťaže, digitalizácia, efektívnejší zber údajov

DODÁVKA ELEKTRINY

- regulovaná cena univerzálnej služby
- regulácie štandardov kvality dodávky elektriny
- regulácia DPI (skúsenosti z predchádzajúceho obdobia) – s cieľom minimalizovať riziko aktivácie DPI a vytvárania neprimeranej záťaže pre dodávateľov a odberateľov energií, minimalizácia špekulatívneho správania sa
- cenová regulácia sa má vykonávať metódou priameho určenia maximálnej ceny alebo metódou určenia spôsobu výpočtu maximálnej ceny (prípadne ich vhodnou kombináciou)
- v závislosti od vývoja primárnej legislatívy môže postupne dôjsť k deregulácii cien dodávky pre chránených odberateľov (dynamická cena, dlhoročná cena-úprava reg.rámca)
- implementovať do sekundárnej legislatívy pravidlá pre podnikanie v regulovanej činnosti „agregácia flexibility“

VÝROBA OZE A VÚKVET

- opatrenia, ktoré by mali pomôcť preklenúť najmä ekonomické bariéry, ktoré bránia novým technológiám (na báze vodíka, biometánu a iných nízkouhlíkových nosičov) k vstupu na trh. Regulačná podpora by nemala predstavovať vytvorenie finančného produktu v zmysle rýchlej a bezrizikovej návratnosti investície
- spôsob cenovej regulácie pri existujúcich zdrojoch feed-in tarifa, pre nové zdroje sa uvažuje primárne s regulovanou investičnou podporou
- je potrebné reformovať finančný mechanizmus systému podpory zdrojov OZE a VÚKVET
- potreba prijímať regulačné rozhodnutia, ktoré
 - redukujú podporu pre technológie so zvýšenou tvorbou emisií skleníkových plynov,
 - podporujú znižovanie spotreby primárnych zdrojov energií
 - vytvárajú podmienky pre aktívnych odberateľov (prosumerov), energetické spoločenstvá a komunity pre intenzívnejšie využívanie malých zdrojov na báze OZE.

PRENOS A DISTRIBÚCIA

- podporovať riadenie zaťaženia distribučných sústav či už využívaním flexibility alebo rozvíjaním konceptu dynamickej tarifikácie (vrátane dynamického ocenenia rezervovanej kapacity), a to s cieľom efektívnejšieho využívania existujúcej kapacity distribučných sústav, znižovania systémovej odchýlky v priebehu času a podpory potrieb nových účastníkov trhu s elektrinou.
- úprava metodiky pre posudzovanie oprávnenosti nákladov a primeraného zisku, a to najmä prevádzkových nákladov, odpisov, hodnoty regulačnej bázy aktív (RAB), nákladov na kapitál (WACC), ako aj investícií,
- TSS má naďalej vychádzať spravidla z prevádzkových nákladov SEPSu
- rozsah a spôsob vykonávania cenovej regulácie ostávajú v porovnaní s predchádzajúcim regulačným obdobím v princípoch nezmenené. Novým prvkom by mala byť dynamickejšia tarifikácia rezervovanej kapacity a distribúcie.

ORGANIZÁTOR KRÁTKODOBÉHO TRHU (OKTE)

- pásmový princíp sa má zmeniť na dynamický princíp, pričom konkrétna cena TPS by sa tak mala v budúcnosti odvíjať od reálne meranej a nie predpokladanej spotreby daného koncového odberateľa,
- rozsah a spôsob vykonávania cenovej regulácie ostávajú v porovnaní s predchádzajúcim regulačným obdobím v princípoch nezmenené s tým, že úrad prehodnotí a primerane zohľadní v cenovej regulácii povahu a štruktúru oprávnených nákladov OKTE
- úrad by mal upraviť metodiku pre posudzovanie oprávnenosti nákladov a primeraného zisku, a to najmä prevádzkových nákladov, odpisov, hodnoty regulačnej bázy aktív (RAB), nákladov na kapitál (WACC), ako aj investícií tak, aby metodika zohľadňovala špecifiká OKTE

ĎAKUJEM ZA POZORNOST

SYLVIA BEŇOVÁ,
členka Regulačnej rady

